

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.001.12.2022

Pani
Katarzyna Lasiecka
Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kutnie
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kutnie
ul. H. Sienkiewicza 25
99-300 Kutno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/001 – Działalność i funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii w województwie łódzkim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kutnie, ul. H. Sienkiewicza 25, 99-300 Kutno
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Lasiecka, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kutnie, od 17 października 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Izabella Antonkiewicz, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kutnie, od 6 listopada 2017 r. do 14 października 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.2-3)</p>
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	1. Renata Cynamon, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/150/2022 z 23 września 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1)</p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2022 Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kutnie³ w ograniczonym zakresie wykonywał powierzone mu zadania związane z organizacją i funkcjonowaniem Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Kutnie⁴. NIK negatywnie ocenia nadzór Powiatowego Lekarza Weterynarii⁵ nad wyznaczonymi urzędowymi lekarzami weterynarii oraz sposób prowadzenia postępowań administracyjnych mających na celu wymierzenie kary pieniężnej.

Prowadzone nabory na stanowiska merytoryczne nie wpłynęły znacząco na zwiększenie zatrudnienia w PIW, Powiatowy Lekarz wyznaczył urzędowych lekarzy weterynarii niebędących pracownikami PIW. Niemniej jednak działania te nie zapewniły pełnej realizacji zadań.

Wspomniane niedobory kadrowe były jednym z zasadniczych ryzyk zidentyfikowanych w działalności Urzędu, a ich konsekwencją była niepełna realizacja planów kontroli w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Dwie spośród pięciu zbadanych przez NIK decyzji administracyjnych dot. wyznaczenia urzędowych lekarzy w trybie art. 18 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁶ sporządzane były nierzetelnie, tj. nie określano konkretnego czasookresu, w jakim czynności określone w decyzji będą wykonywane. Zastrzeżenia Izby budzi również nadzór nad wyznaczonymi lekarzami, gdyż w trakcie kontroli stwierdzono przypadki zaakceptowania rozliczenia czasu pracy, pomimo, iż były one sporządzone niezgodnie z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii a ponadto zawierały zapisy lekarzy o nadzorze nad ubojem świń w dni, w których zgodnie z listą obecności byli nieobecni w pracy. Ponadto wypłacono wynagrodzenie dwóm lekarzom za kontrolę miejscowościach, które nie zostały wskazane w decyzjach. Dodatkowo prowadzony w PIW rejestr wyznaczonych lekarzy weterynarii oraz osób wykonujących czynności pomocnicze nie spełniał wymagań określonych Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii i nie zawierał wszystkich osób, które w danym okresie zostały wyznaczone przez PLW.

W przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa konsumentów, a także w przypadku stwierdzenia prowadzenia nielegalnej działalności, w Inspektoracie podejmowano działania przewidziane przepisami prawa oraz wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii⁷. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje przy tym, że ze względu na następczy charakter powiadomień RASFF⁸ nie zawsze była możliwość wycofania niebezpiecznej żywności z rynku, ze względu na fakt jej uprzedniej sprzedaży w obrocie detalicznym.

PLW w powyższych przypadkach pomimo, wszczęcia postępowań administracyjnych w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy i poinformowania strony o zakończeniu postępowań dowodowych nie wydał decyzji merytorycznej we wskazanych sprawach tj. decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej lub umorzenia postępowania. W wyniku powyższego przekroczone zostały terminy załatwienia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: PLW

⁴ Dalej: PIW, Inspektorat.

⁵ Dalej: PLW

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 306, ze zm., dalej: ustawa o Inspekcji Weterynaryjnej.

⁷ Dalej również: GLW.

⁸ Rapid Alert Rapid Alert System for Food and Feed (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach).

sprawy określone w art. art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹.

Każdego roku w PIW opracowywano plan pracy, który co do zasady był zgodny z obowiązującym stanem prawnym oraz wytycznymi i instrukcjami GLW (poza częstotliwością kontroli podmiotów wytwarzających/gospodarujących ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego¹⁰), jednak sprawozdania z realizacji planu sporządzano nierzetelnie w konsekwencji czego dochodziło do sytuacji, w których w trzech różnych sprawozdaniach z jednego roku prezentowano różne wartości w tej samej pozycji.

Powiatowy Lekarz zrealizował zalecenia sformułowane w wyniku kontroli przeprowadzonych w Inspektoracie w latach 2020-2022 przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii¹¹.

W PIW prawidłowo nakładano i egzekwowano opłaty, o których mowa w art. 30 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

PIW, na mocy zawartych porozumień współpracował z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łęczycy oraz w Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym¹² w Kutnie, jednak z uwagi na okres pandemii, w latach objętych kontrolą, współpraca ta była utrudniona i ograniczona.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, w skład struktury organizacyjnej Powiatowego Inspektoratu wchodziły zespoły do spraw zdrowia i ochrony zwierząt; bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji; finansowo-księgowych i administracyjnych; a także samodzielne stanowisko ds. obsługi prawnej i pracownia badania mięsa na obecność włośni¹⁴.

(akta kontroli str. 4-35)

Pracownicy merytoryczni zatrudnieni w zespołach mieli szczegółowo określone w formie pisemnej zakresy podstawowych obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień ogólnych oraz zakresy szczegółowych obowiązków, co było zgodne z punktem II.A.3 standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹⁵.

(akta kontroli str. 36-122)

⁹ Dz.U. z 2022 poz. 2000, dalej: Kodeks postępowania administracyjnego.

¹⁰ Dalej: uppz.

¹¹ Dalej również: WLW.

¹² Dalej: PPIS.

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi ustalonymi Zarządzeniem Nr 5/2017 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie z dnia 27 grudnia 2017 r. i Zarządzeniem nr 5/2020 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie z dnia 21 września 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Kutnie.

¹⁵ Określonych w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

W Inspektoracie od 2020 roku nie było zatrudnionego Zastępcy Powiatowego Lekarza Weterynarii. Powiatowy Lekarz Weterynarii upoważnił, na podstawie art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁶ oraz zapisów Regulaminu organizacyjnego, pracownika merytorycznego do działania w jego imieniu podczas jego nieobecności.

(akta kontroli str. 123-126)

Według stanu na dzień 1 października 2022 r. w zespole ds. bezpieczeństwa żywności zatrudnionych było 13 pracowników, z czego pięciu zostało przyjętych do pracy w okresie objętym kontrolą, a pięciu przebywało na długotrwałych zwolnieniach lekarskich oraz urlopach macierzyńskich i bezpłatnych. Natomiast w zespole ds. zdrowia i ochrony zwierząt zatrudnionych było pięciu pracowników, z czego jeden przebywał na urlopie bezpłatnym, a w okresie objętym kontrolą zatrudniono jednego kontrolera weterynaryjnego.

(akta kontroli str.129-131)

Ogólna liczba pracowników zatrudnionych w PIW w latach objętych kontrolą wynosiła odpowiednio 25 według stanu na 1 stycznia 2020 i 2022 r., 23 na dzień 1 stycznia 2021 r. i 28 według stanu na dzień 31 października 2022 r. W podanej liczbie pracowników było od siedmiu¹⁷ do ośmiu¹⁸ lekarzy weterynarii.

(akta kontroli str.127-128, 132)

W latach 2020-2022 Powiatowy Lekarz Weterynarii wyznaczał, na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, lekarzy weterynarii i techników weterynarii mających wspomóc Inspektorat w realizacji jego ustawowych zadań. W kolejnych latach, PLW wydał odpowiednio 149, 155 i 124 decyzje, na podstawie których wyznaczono zarówno urzędowych lekarzy weterynarii do wykonywania w jego imieniu wskazanych w decyzjach czynności¹⁹, jak i personel pomocniczy²⁰.

W latach 2021-2022, w decyzjach objętych badaniem²¹ wskazana podstawa prawna odpowiadała czynnościom w nich wymienionych, natomiast w przypadku wyznaczenia lekarzy urzędowych na rok 2020 w podstawie nie przytoczono w sposób szczegółowy przepisu. Czynności wskazane w decyzjach PLW miały swoje odzwierciedlenie w umowach zawartych z wyznaczonymi lekarzami.

(akta kontroli str.132-216)

W okresie objętym kontrolą, w upoważnieniach wyznaczonych lekarzy, zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie wzoru upoważnienia i wzoru odznaki identyfikacyjnej dla pracowników Inspekcji Weterynaryjnej oraz osób wyznaczonych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania niektórych czynności²², wpisywano jako podstawę prawną art. 19 ust. 1 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, zgodnie z którym pracownicy Inspekcji oraz osoby wyznaczone na podstawie art. 16 i 18 przywołanej ustawy są obowiązani przy wykonywaniu czynności kontrolnych do noszenia na widocznym miejscu odznaki identyfikacyjnej.

(akta kontroli str. 139-140, 147, 154, 159, 168-169, 179, 186, 193, 199-200, 207)

¹⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.

¹⁷ Według stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. i 2022 r.

¹⁸ Według stanu na dzień 1 stycznia 2020 r. i 31 października 2022 r.

¹⁹ Na mocy tych decyzji liczba lekarzy wyznaczonych wynosiła w kolejnych latach odpowiednio: 104, 118 i 100.

²⁰ W 2020 roku wyznaczono ośmiu techników weterynarii, a w latach 2021-2022 – siedmiu.

²¹ Dobór próby dokonany w sposób losowy; badaniem objęto decyzje, umowy i upoważnienia trzech urzędowych lekarzy.

²² Dz.U. 2004 nr 100 poz. 1014.

W latach 2020-2021, 35 razy uchylano decyzje administracyjne dot. wyznaczenia urzędowych lekarzy (siedem razy w 2020 r., 15 razy w 2021 r. i 13 razy w 2022 r.) i jeden raz uchylono decyzję dot. personelu pomocniczego. W 33 przypadkach decyzję uchylono na wniosek strony (na podstawie art. 16 ust. 5 pkt 5 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej), w jednym wypadku decyzję uchylono zgodnie z art. 16 ust. 5 pkt 2 przywołanej ustawy z uwagi na niewykonywanie czynności wskazanych w umowie, a jedno uchYLENIE nastąpiło w konsekwencji utraty prawa do wykonywania zawodu (art. 16 ust. 5 pkt 4)²³.

(akta kontroli str. 1137-1140)

W PIW prowadzono rejestr wyznaczonych lekarzy weterynarii oraz osób wykonujących czynności pomocnicze na terenie powiatu, jednak dane te gromadzono w jednym zestawieniu co było niezgodne z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.22.2020 z 5 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczania lekarzy weterynarii do wykonywania czynności urzędowych i osób do wykonywania czynności pomocniczych oraz sposobu prowadzenia listy takich osób (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 217-222)

Były PLW, który pełnił tę funkcję do 14 października 2022 r. wyjaśnił, że nadzór nad wyznaczonymi lekarzami sprawowany był w oparciu o Instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii z uwzględnieniem faktu, że nie odnosiła się ona do dużych zakładów jakie były pod nadzorem Inspektoratu. W związku z powyższym w przypadku największej rzeźni PIW opierał się on na wytycznych GLW dotyczących nadzoru nad zakładami z uprawnieniami amerykańskimi w których szczegółowo określono zasady nadzoru nad urzędowymi lekarzami weterynarii.

(akta kontroli str. 1156-1162)

Nadzór nad urzędowymi lekarzami weterynarii sprawowany był nierzetelnie. PLW akceptował miesięczne wykazy wykonywanych czynności osób wyznaczonych do sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badania przedubojowego i poubojowego, oceny mięsa i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju pomimo, iż były one sporządzone niezgodnie z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWbż-500-1/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków w rzeźniach, a ponadto zawierały zapisy lekarzy o nadzorze nad ubojem świń w dni, w których zgodnie z listą obecności byli nieobecni w pracy. (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 225-438)

W latach objętych kontrolą, liczba etatów w PIW wynosiła odpowiednio 32, 31 i 42. W okresie objętym kontrolą, przeprowadzono łącznie 226 postępowań rekrutacyjnych²⁴, z czego tylko 4,9% (tj. 11 naborów) zakończyło się zatrudnieniem pracownika²⁵. Nabory te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w art. 28 -30 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej²⁶, a wyniki naborów zostały umieszczone w BIP Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i w BIP Inspektoratu, co było zgodne z art. 31 ust. 1 przywołanej ustawy.

²³ Z uwagi na zmiany kadrowe w Inspektoracie i długotrwałe zwolnienie referenta ds. kadr i administracji pracownik, który w październiku objął stanowisko dotyczące kadr, nie mógł odnaleźć dokumentacji jednej sprawy

²⁴ 65 naborów przeprowadzono w 2020 r., 76 w 2021 r. i 85 w 2022 r. (do 31 października)

²⁵ Trzy osoby w 2020 r, pięć w 2021r. i trzy w 2022 r. (do 31 października 2022 r.)

²⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1691.

Pomimo podejmowanych działań, z uwagi również na odejścia pracowników z pracy²⁷, w Inspektoracie rosła liczba wakatów (z siedmiu w 2020 r.²⁸ do 14 według stanu na dzień 31 października 2022 r.).

(akta kontroli str.127-128)

Były PLW, który pełnił tę funkcję do 14 października 2022 r. wyjaśnił, że na ogłoszone nabory nie wpływały oferty (szczególnie na ogłoszenia dotyczące lekarzy weterynarii), a tam, gdzie przedstawiał on oferty pracy nie były one akceptowane z uwagi na niskie wynagrodzenie w Inspekcji.

(akta kontroli str. 1156-1162)

W okresie objętym kontrolą, wynagrodzenia pracowników Inspektoratu sukcesywnie rosły. W 2020 roku, w związku ze wzrostem kwoty bazowej (z 1 916,94 zł do 2 031,96 zł) na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania wykorzystano 1 959 zł, a dla pracowników objętych tym systemem – 106 387 zł. W 2022 r. plan wydatków na wygrozdenia wzrósł dwukrotnie – od stycznia o 89 587 zł i w lipcu o 210 100 zł.

Dodatkowo, zwiększona została etatyżacja w PIW – od stycznia 2022 r. o cztery etaty (wzrost funduszu wynagrodzeń o 362 880 zł) i od października 2022 r. o kolejne siedem etatów (wzrost funduszu wynagrodzeń o 201 600 zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia od października do końca roku).

(akta kontroli str. 439)

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze osób zatrudnionych na stanowisku inspektora weterynaryjnego w latach 2020-2022 wzrosło o 11,76% (z 4 695,72 zł do 5 247,94 zł) podczas gdy kontrolerów weterynaryjnych w tym samym czasie wzrosło o 37,44% (z 3 191,87 zł do 4 387 zł), a starszych kontrolerów weterynaryjnych wynagrodzenia zasadnicze w ciągu roku (porównując lata 2021 i 2022) wzrosły o 37,14% (z 3 785,54 zł do 5 191,66 zł). Wynagrodzenie PLW wzrosło natomiast o 42,4% (z 7 331,31 zł do 10 440,21 zł). Wskazane różnice było również widoczne w średniomiesięcznym wynagrodzeniu uwzględniającym dodatki stażowe, nagrody oraz premie: tu wynagrodzenie inspektorów weterynaryjnych w latach 2020-2022 wzrosło o 9,6% (z 5 539 zł do 6 071,93 zł), podczas gdy wynagrodzenie kontrolerów weterynaryjnych wzrosło, w tym samym czasie, o 18,56% (z 4 193,98 zł do 4 972,56 zł), wynagrodzenie starszych kontrolerów weterynaryjnych wzrosło 27% (z 5 666,26 zł do 7 199,45 zł), zaś wynagrodzenie PLW wzrosło o 38,2% (z 9 940,68 zł do 13 741,31 zł).

(akta kontroli str. 440)

W okresie objętym kontrolą, w Inspektoracie obowiązywał regulamin kontroli zarządczej²⁹. Zgodnie z przywołanym dokumentem kierownictwo oraz pracownicy zatrudnieni na stanowiskach funkcyjnych systematycznie, nie rzadziej niż raz w roku, dokonywali identyfikacji zewnętrznych i wewnętrznych ryzyk związanych z poszczególnymi celami i zadaniami Inspektoratu.

(akta kontroli str. 441-449)

Wśród zdefiniowanych ryzyk związanych z prowadzoną działalnością w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa produktów oraz żywności pochodzenia zwierzęcego wskazywano głównie na ciągłą rotację i brak pracowników, brak środków

²⁷ W 2020 r. z pracy w Inspektoracie zrezygnowało siedem osób, 2 2021 – dwie, a do 31 października 2022 r. – cztery.

²⁸ Według stanu na dzień 1 stycznia 2020 r.

²⁹ Przyjęty Zarządzeniem nr 6/2017 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie z dnia 31 grudnia 2017 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Kontroli Zarządczej w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Kutnie.

finansowych, brak leków i sprzętu, zmienność przepisów prawa, wzrost zadań jednostki oraz wystąpienie sytuacji nadzwyczajnych (ognisko choroby zakaźnej, pożar, powódź itp.). W odniesieniu do zdefiniowanych ryzyk określano prawdopodobieństwo wystąpienia oraz istotność, jednocześnie określając reakcję na ryzyko i wskazując na konieczne do podjęcia działania.

(akta kontroli str. 450-460)

W latach objętych kontrolą, PLW w oświadczeniach o stanie kontroli zarządczej deklarował, że w Inspektoracie w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

(akta kontroli str. 461-469)

Powiatowy Lekarz Weterynarii opracowywał plany kontroli w oparciu o obowiązujące ustawy³⁰, rozporządzenia³¹, jak i wytyczne i instrukcje Głównego Lekarza Weterynarii³² oraz harmonogramy przekazywane przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Określając natomiast częstotliwość kontroli, w ramach pełnionego urzędowego nadzoru, PLW kierował się wynikiem przeprowadzonej oceny nadzorowanych podmiotów, która uwzględniała analizę ryzyka oraz wyniki okresowych kontroli z lat poprzednich.

(akta kontroli str. 471-495)

W PIW sprawozdania z realizacji planu sporządzano nierzetelnie, przez co dane prezentowane w sprawozdaniach nie były spójne (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 496-708)

W każdym roku objętym kontrolą, pracownicy PIW zrealizowali plan kontroli w obszarze monitoringu żywności (w 2020 r. przeprowadzono 1487 kontroli przy 1440 zaplanowanych, a w 2021 r. wykonano 1649 przy 1639 zaplanowanych), bioasekuracji (zaplanowano odpowiednio 500 i 690 kontroli, a przeprowadzono 631 i 715) oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt (w 2020 r. wykonano 148 kontroli wobec 119 zaplanowanych i odpowiednio w 2021 r. 155 wobec 134).

³⁰ W tym m.in. na przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2022 r., poz. 572) i ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. z 2021 r., poz. 1542).

³¹ M.in. Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1301), rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus” na lata 2022-2022” (Dz. U. z 2020 r., poz.200), rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt (Dz. U. z 2008 Nr 122, poz. 790).

³² W tym m.in.: instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWpr.02010-1/2015 z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie postępowania powiatowych- lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych kontrolach gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt z elementami zwalczania chorób zakaźnych; instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWpr02010-12/2019 z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy zatwierdzaniu, nadzorze oraz przeprowadzaniu kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt gospodarskich; instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWpr-02010-7/2017 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie postępowania przy przeprowadzaniu kontroli dobrostanu brojlerów kurzych w gospodarstwach na podstawie badania poubojowego oraz instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWpr-02010-2/2019 z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy zwalczaniu niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu, w tym przy realizacji przepisów rozporządzenia Rady nr 2160/2003 w odniesieniu do krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu.

W PIW nie realizowano natomiast planów kontroli w zakresie:

- przetwórstwa mleka – w 2020 r. wykonano siedem kontroli, a w 2021 r. 14 z 24 zaplanowanych w każdym roku;
- kontroli zakładów rejestrowanych i gospodarstw mlecznych – w 2020 r. przeprowadzono 108 kontroli z zaplanowanych 420, natomiast w 2021 r. 155 z 433;
- pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - w 2020 r. przeprowadzono 166 kontroli z zaplanowanych 257, natomiast w 2021 r. 148 z 270;
- dobrostanu zwierząt gospodarskich - w 2020 r. przeprowadzono 182 kontroli z zaplanowanych 289, natomiast w 2021 r. 248 z 252.

(akta kontroli str.470)

PLW wyjaśnił, że brak realizacji planu kontroli w powyższym zakresie wynikał z trudnej sytuacji kadrowej w zespołach merytorycznych, jak również z utrudnień spowodowanych pandemią COVID-19 (praca zdalna i brak możliwości wykonywania kontroli w terenie). Braki kadrowe, rotację pracowników i długotrwałe urlopy i zwolnienia wskazał natomiast jako przyczynę braku realizacji planów pracowników, który do 14 października 2022 r. był Powiatowym Lekarzem Weterynarii.

(akta kontroli str. 912-919, 1156-1162)

W latach 2020-2021 zaplanowano pobór 14 780 i 24 330 prób w ramach nadzoru i programów zwalczania chorób, z czego w 2020 r. zrealizowano 117% (tj. pobrano 17 270 prób), natomiast w 2021 r. z uwagi na spadek liczby pogłowia bydła oraz likwidację stad pobrano tylko 19820 prób (co stanowiło 81% planu). W analogicznym okresie zaplanowano pobór 2 555 i 2 595 prób w ramach nadzoru nad produktami pochodzenia zwierzęcego i paszami, z czego w 2020 r. plan zrealizowano w 93 % (tj. pobrano 2 381 prób, natomiast w 2020 r. w 122% (tj. pobrano 3 165 prób). Brak realizacji planu poboru prób w 2020 r. wynikał ze zmniejszenia ilości ubojowych w dużych rzeźniach.

(akta kontroli str. 496-708, 1156-1162)

W okresie objętym kontrolą, w PIW nie pobierano próbek organów i tkanek zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego do badań w kierunku pestycydów stosowanych współcześnie (m.in. glifosat), gdyż, jak wyjaśnił Powiatowy Lekarz Weterynarii, kierunki poboru prób są ściśle określone w planach monitoringowych otrzymywanych od Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

W związku z doniesieniami medialnymi dotyczącymi dolewania olejów technicznych do pasz, PLW podjął kontrolę w dwóch podmiotach, w wyniku których pobrano 11 prób i nie stwierdzono przekroczenia norm w zakresie badanych kierunków³³. Jednocześnie PLW zakazał³⁴ obu podmiotom wykorzystywania w procesie produkcji kwasów tłuszczowych pochodzących od przedsiębiorcy, któremu zarzucano

dystrybucję produktów paszowych niespełniających wymagań prawa, a także wprowadzania do obrotu tych kwasów tłuszczowych oraz produktów z nich wyprodukowanych.

(akta kontroli str.1075-1079)

³³ Dioksyne, PCB, ołów, kadm, arsen, pestycydy, rtęć.

³⁴ Decyzjami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie Nr 944/2022 i 945/2022 z 28 września 2022 r.

W przypadku podmiotów prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt³⁵ z 5 837 nadzorowanych³⁶ w 2020 r. i 5 044 w 2021 r. skontrolowano odpowiednio 350 i 435 z nich (tj. 6% i 8,6%). Analogicznie w przypadku podmiotów zajmujących się produkcją produktów pochodzenia zwierzęcego w 2020 r. z 2 230 podmiotów nadzorowanych skontrolowano 155 (tj. 7%), a w 2021 r. kontrolą objęto 184 podmioty z 2 185 (tj. 8,4%), natomiast w przypadku podmiotów z sektora paszowego i utylizacyjnego w 2020 r. skontrolowano 117 podmiotów z 6 178 nadzorowanych (tj. 1,9% z nich), a w 2021 r. 106 z 6 390 (tj. 1,7%).

(akta kontroli str. 1141)

Zgodnie z danym przekazanymi Wojewodzie Łódzkiemu w sprawozdaniach z realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatów kutnowskiego i łączyckiego za rok 2020 i 2021 w 2020 r. pracownicy Inspektoratu przeprowadzili 639 kontroli planowych (z 1 196 zaplanowanych, tj. wykonali plan w 53,4%) i 263 kontrole doraźne, zaś w 2021 r. z zaplanowanych 1 264 kontroli zrealizowali 733 (tj. 58%) i jednocześnie przeprowadzili 413 kontroli doraźnych.

(akta kontroli str. 496-708)

W przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa konsumentów PLW co do zasady podejmował bezzwłoczne działania w ramach systemu RASFF, w celu usunięcia bądź minimalizacji tego zagrożenia, przy czym nie zawsze możliwe było wycofanie produktów niespełniających norm z obrotu. W okresie objętym kontrolą, PLW wygenerował osiem powiadomień alarmowych i 18 powiadomień informacyjnych, natomiast otrzymał 46 powiadomień alarmowych i 51 powiadomień informacyjnych. Wychodzące powiadomienia alarmowe dotyczyły, w siedmiu przypadkach, stwierdzenia szczepów pałeczek *Salmonelli* w mięsie pochodzącym z tego samego zakładu³⁷, natomiast w jednym przypadku stwierdzono obecność pałeczek *Listerii* w produkcie gotowym³⁸. W każdym przypadku podstawą wygenerowania powiadomień były wyniki badań próbek mięsa i wyrobów gotowych³⁹ pobranych w ramach kontroli urzędowych, zaś powiadomienia były przekazywane do WIW w Łodzi i innych właściwych organów (inne PIW lub PPIS) w ciągu 48 godzin od momentu otrzymania wyników badań, zgodnie z wymogami instrukcji GLW nr GIWbż-500-1/12 z dn. 19.01.2012 r. Natomiast w przypadku jednego powiadomienia informacyjnego RASFF⁴⁰ (z dwóch objętych badaniem) informację do WIW przesłano po 74 godzinach od otrzymania wyników badań, co było niezgodne z przywołanymi wytycznymi (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości). Dodatkowo w przypadku powiadomienia alarmowego RASFF 1002/06/2021, dotyczącego stwierdzenia pałeczek *Salmonelli* w skórkach z szyjek drobiowych, pomimo polecenia przeprowadzenia kontroli sprawdzającej wydanego przez PLW urzędowym lekarzom weterynarii kontrola ta nie została zrealizowana (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str.709-713)

³⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421, ze zm., dalej: ustawa o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

³⁶ W skład których wchodzi m.in.: gospodarstwa utrzymujące zwierzęta, podmioty zajmujące się zarobkowym transportem zwierząt i ich obrotem, zakłady drobiu, przedsiębiorstwa sektora akwakultury, schroniska dla zwierząt.

³⁷ Powiadomienia alarmowe RASFF nr 1002/1/2021, 1002/2/2021, 1002/3/2021, 1002/4/2021, 1002/6/2021, 1002/9/2021, 1002/11/2021

³⁸ Powiadomienie alarmowe RASFF nr 1002/19/2021

³⁹ Badania laboratoryjne trwały od pięciu do sześciu dni.

⁴⁰ Powiadomienie nr 1002/01/2022

W związku z powyższymi powiadomieniami, PLW każdorazowo nakazywał przedsiębiorcy – w drodze decyzji administracyjnej opatrzonej rygorem natychmiastowej wykonalności – m.in. podjęcie działań zapobiegających wystąpieniu zanieczyszczeń mikrobiologicznych, dostarczenie do PIW w Kutnie dowodów zgodności stanu sanitarnego zakładu z wymaganiami mikrobiologicznymi; przeprowadzenie szkoleń pracowników w zakresie czynności mycia i dezynfekcji oraz w zakresie przestrzegania procedur i wykonywania instrukcji dotyczących higieny; a także przegląd środków kontrolnych. W przypadku czterech powiadomień alarmowych RASFF, PLW dodatkowo wszczął postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, przy czym pomimo zawiadomienia strony o zakończeniu postępowania dowodowego, nie wydawał decyzji merytorycznej kończącej postępowanie w sprawie. W wyniku powyższego przekroczone zostały terminy załatwienia sprawy określone w treści art. 35 k.p.a. (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str.710-766)

W sześciu przypadkach z siedmiu powiadomień alarmowych, w związku ze stwierdzeniem obecności pałeczki Salmonelli w mięsie pochodzącym z tego samego zakładu, przeprowadzone były kontrole sprawdzające podczas których urzędowi lekarze weryfikowali zarówno realizację zaleceń, jak i potwierdzali wycofanie ze sprzedaży, utylizację lub obróbkę termiczną mięsa. W jednym przypadku, pomimo wydania przez PLW polecenia urzędowym lekarzom pracującym w zakładzie objętym nadzorem wykonania kontroli sprawdzającej, kontrola ta nie została przeprowadzona (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości). Natomiast w przypadku wystąpienia pałeczki Listerii w wyrobie gotowym pracownicy Inspektoratu w toku kontroli stwierdzili, że cała partia produktu (50 kg) została sprzedana podczas handlu obwoźnego. PLW powiadomił o stwierdzonym przypadku Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Kutnie⁴¹, a także wydał, w dniu 14 grudnia 2021 r., decyzję administracyjną nr 1524/2021 zakazującą produkcji asortymentu o nazwie "Czarne" do czasu uzyskania wyników badań zgodnych z wymaganiami mikrobiologicznymi oraz nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 2 000 zł. Po tym, gdy zakład dwukrotnie przesłał wyniki badań, w których nie stwierdzono nieprawidłowości⁴² i po pobraniu prób przez pracowników Inspektoratu, które potwierdziły ten stan, 10 marca 2022 r. PLW wydał decyzję nr 263/2022 uchylającą zakaz prowadzenia produkcji "czarnego".

(akta kontroli str. 709-713)

W okresie objętym kontrolą, na terenie PIW trzykrotnie wystąpiło ognisko HPAI (wysoco zjadliwej grypy ptaków)⁴³, a sześć razy na jego terenie wyznaczono obszar zagrożony⁴⁴. PLW 29 razy (siedem razy w 2020 r. i po 11 razy w 2021 i 2022 r.⁴⁵) nakazywał lekarzom weterynarii, zgodnie z art. 18 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, podjęcie działań koniecznych do likwidacji zagrożenia wystąpienia i rozprzestrzenienia się wysoco zjadliwej grypy oraz wykonywanie czynności wobec zwierząt towarzyszących uchodźcom wjeżdżającym do Polski z Ukrainy (wykonywanie szczepień ochronnych, znakowanie zwierząt za pomocą mikroczipów oraz wydawanie pozwoleń na przemieszczanie się zwierzęcia w celach

⁴¹ 27 grudnia PSSE w Kutnie powiadomiła o podjętych działaniach tj. o przeprowadzeniu w dniu 16 grudnia kontroli samochodu, z którego prowadzona była sprzedaż. Nie stwierdzono w sprzedaży produktu "Czarne", w sprzedaży były natomiast inne wyroby i nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴² 24 stycznia i 7 lutego 2022 r.

⁴³ Jeden raz w 2021 r. i dwa razy w 2022 r.

⁴⁴ Cztery razy w 2020 r. i dwa razy w 2021 r.

⁴⁵ Według stanu na dzień 18 listopada 2022 r.

niehandlowych). Wyznaczeni lekarze, nie podlegali wyłączeniu, o którym mowa w art. 18 ust. 2 przywołanej ustawy, jednak w dwóch z pięciu skontrolowanych decyzji⁴⁶ nie określono okresu czasu, przez który lekarze mieli obowiązek wykonywania czynności wskazanych w decyzji (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 767-831)

W marcu 2021 r., z uwagi na wystąpienie ogniska HPAI w gospodarstwie położonym na terenie powiatu łęczyckiego, PIW wydał w trybie artykułu 18 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej pięć decyzji, które następnie uchylił na podstawie art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego i wydał w ich miejsce nowe decyzje, zawężając listę miejscowości na terenie których wyznaczeni lekarze mieli podejmować działania. W przypadku dwóch z pięciu lekarzy PLW nie zapewnił nadzoru nad wykonywaniem tych decyzji, ponieważ nadal podejmowali oni czynności kontrolne na terenie miejscowości nie ujętych już w nowych decyzjach (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 780-838)

W okresie objętym kontrolą, Wojewódzki Lekarz Weterynarii w Łodzi przeprowadził w Inspektoracie dwie kontrole planowe - audyty⁴⁷ i trzy kontrole problemowe⁴⁸ w zakresie obejmującym kwestie ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów i żywności pochodzenia zwierzęcego.

Audyt przeprowadzony w 2020 r. dotyczący bioasekuracji wykazał, że PLW nie dysponował wystarczającymi zasobami kadrowymi do realizacji kontroli bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie, a z uwagi na niedobory kadrowe i stan epidemii COVID 19, nie był w stanie sprostać wytycznym GLW w zakresie dwukrotnych kontroli gospodarstw⁴⁹. Zgodnie z raportem końcowym z audytu z dnia 6 listopada 2020 r. sformułowano dziesięć rekomendacji dotyczących m.in. zweryfikowanie zakresów obowiązków pracowników, stosowania kombinezonów jednorazowych podczas kontroli w gospodarstwach utrzymujących świnie, zapewnienia aktualnych danych oraz prawidłowości zapisów w zakresie cytowania aktów prawnych, wprowadzenia pisemnej analizy ryzyka w zakresie kontroli bioasekuracji. PLW pismem z dnia 22 lutego 2021 r.⁵⁰ powiadomił WLW o podjęciu działań naprawczych i zrealizowaniu zaleceń.

(akta kontroli str. 889-911)

---

⁴⁶ Losowy dobór próby.

⁴⁷ Tematy kontroli planowanych: „Kontrola bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnie (ASF) w roku 2019 i 2020 do dnia audytu”, „Nadzór urzędowy nad podmiotami zajmującymi się transportem padłych sztuk trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów transportujących padłe świnie z obszarów objętych ograniczeniami II i III w myśl rozporządzenia (UE) 2021/605, od momentu wejścia w życie rozporządzenia do dnia audytu”.

⁴⁸ Zakres kontroli problemowych obejmował:

- Prawidłowość sprawowanego nadzoru nad opracowywaniem, wdrażaniem, funkcjonowaniem i weryfikowaniem procedur opartych o analizę zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) w podmiotach sektora paszowego i utylizacyjnego w okresie od 1 czerwca 2019 r. do dnia kontroli;
- Nadzór nad podmiotami sektora utylizacyjnego w okresie od 1 czerwca 2018 r. do dnia kontroli;
- Prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt w ich wydalinach, wydzielinach w tkankach lub narządach wewnętrznych, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz ocenę prawidłowości sprawowanego nadzoru przez PLW nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego na każdym etapie produkcji, w tym mleko i produkty mleczne.

⁴⁹ Audytorzy zwrócili uwagę, że obowiązujące wówczas przepisy nie narzucały liczby kontroli w zakresie bioasekuracji w tzw. „strefie białej” jednak dobra jakość i spójność kontroli mogły przyczynić się do poprawy przestrzegania przepisów przez hodowców oraz do poprawy bezpieczeństwa kraju w kontekście ASF.

⁵⁰ Pismo znak: PIW.PZ.090.1.2021

Audyt z 2022 r. dotyczący urzędowego nadzoru nad podmiotami zajmującymi się transportem padłych sztuk trzody chlewnej wykazał, że w związku z problemami kadrowymi wynikającymi z absencji pracownika nadzorującego zagadnienia dotyczące uppz oraz wprowadzeniem niedoświadczonych, nieodpowiednio wyszkolonych inspektorów do wykonywania czynności kontrolnych, PLW nie w pełni zapewnił właściwy, zgodny z obowiązującymi kryteriami nadzór nad podmiotem zajmującym się wskazanym transportem. W wyniku kontroli sformułowano trzy rekomendacje dotyczące zapewnienia możliwości szkoleń, zaktualizowania podstaw prawnych w procedurze dotyczącej weryfikacji i sprawdzania skuteczności kontroli urzędowych oraz wprowadzenia do zakresu kontroli podmiotu transportującego padłe świnie analizy zapisów z systemu nawigacji satelitarnej.

(akta kontroli str. 869-888)

W przypadku kontroli problemowych działalność PLW została oceniona pozytywnie, pozytywnie z uchybieniami⁵¹ i pozytywnie z nieprawidłowościami⁵², a w wyniku dokonanych ustaleń sformułowano łącznie cztery wnioski pokontrolne dotyczące m.in. przedłożenia planu naprawczego mającego doprowadzić do przeprowadzenia wszystkich zaplanowanych kontroli podmiotów sektora utylizacyjnego oraz przeprowadzania kontroli procedur opartych o analizę zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) z częstotliwością zgodną z wytycznymi GLW.

(akta kontroli str.840-868)

Wszystkie wnioski pokontrolne zostały przez PIW zrealizowane, o czym na bieżąco informował on też WIW.

(akta kontroli str. 1122-1134)

Pracownicy PIW, wiedzę na temat podmiotów prowadzących nielegalną działalność dotyczącą produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego czerpali z donosów i skarg przekazywanych do Inspektoratu oraz z własnych obserwacji opartych m.in. na reklamach pojawiających się w prasie lokalnej i na portalach społecznościowych.

(akta kontroli str. 912-919)

W latach 2020-2022 stwierdzono jeden przypadek prowadzenia nielegalnej działalności dotyczącej produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego. Źródłem informacji było pismo od Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, do którego wpłynął anonimowy donos w sprawie produkcji serów w warunkach domowych. Pomimo podjęcia kontroli i potwierdzenia prowadzenia działalności bez uzyskania wpisu do rejestru zakładów przedsiębiorcy nie została wymierzona kara, w drodze decyzji administracyjnej, co było niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego⁵³ (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 921-945)

W okresie objętym kontrolą, na terenie działania PIW nie stwierdzono ognisk ASF, wystąpił natomiast jeden przypadek podejrzenia wystąpienia ASF u świń dostarczonych do nadzorowanego zakładu. Wyznaczeni lekarze oraz pracownicy

⁵¹ Stwierdzone uchybienie dotyczyło nieprzeprowadzenia 41 kontroli.

⁵² Zakres nieprawidłowości obejmował:

- Nietrzeźwe przeprowadzanie przez kontrolującego inspektora PIW analizy dokumentacji związanej z opracowywaniem, wdrażaniem, funkcjonowaniem i weryfikowaniem procedur opartych o analizę zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP);
- Niezgodna z wytycznymi Głównego Lekarza Weterynarii częstotliwość kontroli systemu HACCP w podmiotach sektora paszowego;
- Brak wskazania terminu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

⁵³ Dz. U. z 2017 r. poz. 242, ze zm., dalej: ustawa o produktach pochodzenia zwierzęcego.

PIW niezwłocznie podjęli działania w celu ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się ASF (w tym m.in. przeprowadzono sekcję zwłok padłych świń, skontrolowano środki transportu i dokumentację związaną z przesyłką zwierząt, pobrano próbki do badań⁵⁴, wysłano stosowne powiadomienia⁵⁵ oraz wydano decyzję nakazującą odizolowanie

podejrzanych zwierząt), co było zgodne z art. 42 ust. 6 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

(akta kontroli str.912-919)

W okresie objętym kontrolą, w kierunku ASF jeden raz zbadano padłe świnię, a 49 razy w ramach monitoringu biernego padłe dziki⁵⁶. Pracownicy podejmowali działania mające na celu pobranie próbek od padłych zwierząt, również w niedzielę, jednak nie otrzymywali z tego tytułu dnia wolnego, co stanowiło naruszenie art. 97 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁵⁷ (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 912-919, 1066-1067)

W PIW podejmowano działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się ASF. W latach 2021-2022 plan kontroli zespołu ds. zdrowia i ochrony zwierząt określał liczbę kontroli bioasekuracji ASF – zaplanowano odpowiednio 690 i 377 kontroli z czego w 2021 r. zrealizowano 715 kontroli, a w pierwszych trzech kwartałach 2022 r. - 288 kontroli. W roku 2020, pomimo nie ujęcia bioasekuracji ASF w planach kontroli przeprowadzono 354 kontrole⁵⁸.

(akta kontroli str. 470)

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości nakładano na hodowcę mandat karny, jak również wszczynano postępowania administracyjne, które kończyło się wydaniem decyzji nakazującej podjęcie działań mających na celu zapobieganie wystąpieniu i rozprzestrzenianiu się ASF.

(akta kontroli str. 1064-1065)

W latach objętych kontrolą, w PIW, poza przeprowadzaniem kontroli bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną, podejmowano działania mające na celu zapobieganie wystąpieniu i rozprzestrzenianiu się ASF, w tym w szczególności:

- podczas przeprowadzanych kontroli rozdawano ulotki informacyjne dotyczące ASF;
- podjęto współpracę z „Gazetą Lokalną” wydawaną na terenie powiatu kutnowskiego i łączyckiego, w ramach której w każdym wydaniu publikowane były informacje o ASF;
- na stronie internetowej PIW utworzono odrębną zakładkę, gdzie umieszczono przydatne dla hodowców wiadomości i pliki (np. zasady ochrony gospodarstw przed ASF, bioasekuracja świń – ważne informacje, rola myśliwych i leśników w zapobieganiu ASF);
- przeprowadzono dziewięć szkoleń zarówno dla rolników, jak i myśliwych oraz urzędowych lekarzy weterynarii.

(akta kontroli str. 912-919)

⁵⁴ Wyniki tychże badań wykluczyły wystąpienie ASF

⁵⁵ Do PLW właściwego dla gospodarstwa, z którego pochodziły zwierzęta, do WLW – wysłano raport ADIS do Komisji Europejskiej.

⁵⁶ 20 próbek pobrano w 2020 r., 13 w 2021 r. i 16 w 2022 r. (według stanu na 10 listopada 2022 r.)

⁵⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1233 ze zm., dalej: ustawa o służbie cywilnej.

⁵⁸ Według danych przekazanych do Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kutnie monitorował efekty prowadzonych działań mających na celu wyeliminowanie zagrożenia wystąpienia ognisk ASF w gospodarstwach utrzymujących świnie poprzez analizę skuteczności kontroli i akcji informacyjnych. Z przeprowadzonych przez niego analiz wynika, że latach 2020 – 2022 spadła liczba nieprawidłowości stwierdzanych w gospodarstwach, zmniejszyła się również liczba nałożonych mandatów karnych. W analizowanym okresie, spadła również liczba gospodarstw utrzymujących świnie, ponieważ właściciele małych, nierentownych gospodarstw po uzyskaniu wiedzy na temat wymogów dotyczących bioasekuracji decydowali się na zakończenie działalności, co również mogło mieć wpływ na brak wystąpienia ASF.

(akta kontroli str. 1135-1136)

W PIW nadzorem objęto podmioty wytwarzające/gospodarujące UPPZ, jednak podczas planowania liczby kontroli tychże podmiotów nie uwzględniono częstotliwości określonej w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.12.2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie procedur obowiązujących przy nadzorze i kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych przez podmioty sektora utylizacyjnego oraz zasad postępowania organów Inspekcji weterynaryjnej w zakresie potwierdzania przesyłek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych w systemie TRACES (więcej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str.1144)

Co do zasady, w okresie objętym kontrolą, w PIW nie realizowano zaplanowanych kontroli podmiotów wytwarzających lub gospodarujących uppz. Na siedem grup podmiotów wytwarzających lub gospodarujących uppz działających na terenie Inspektoratu, określonych w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.12.2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie procedur obowiązujących przy nadzorze i kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych przez podmioty sektora utylizacyjnego oraz zasad postępowania organów Inspekcji weterynaryjnej w zakresie potwierdzania przesyłek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych w systemie TRACES, w przypadku pięciu z nich ani razu nie przeprowadzono zaplanowanej i wymaganej przywołaną Instrukcją liczby kontroli, w jednej grupie plan zrealizowano tylko w jednym roku, a tylko w jednej w dwóch latach⁵⁹. Brak realizacji planu dotyczył 44 zakładów w 2020 r, 48 zakładów w 2021 r. i 49 zakładów w 2022 r. (i tak z 18 podmiotów zajmujących się transportem materiałów zwierzęcych w 2020 r. i 22 tychże podmiotów w 2021 r. w każdym roku skontrolowano jeden zakład, a w czterech z siedmiu grup min. W jednym roku nie zrealizowano żadnej kontroli).

(akta kontroli str.1144)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że brak wykonania planu w zakresie nadzoru nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego wynikał z trwającej w tym czasie pandemii oraz braków kadrowych w zespole ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji.

(akta kontroli str.1143)

W przypadku losowo zbadanych przez NIK pięciu protokołów kontroli, w czterech przypadkach podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, zaś w jednym z uwagi na nierzetelnie sporządzony dokument handlowy zobowiązano podmiot do dokładnego i rzetelnego wypełniania dokumentów oraz do przedłożenia dokumentów

⁵⁹ przy czym przypadki zrealizowania planu wystąpiły w grupach w których były cztery podmioty (dwa podmioty wykorzystujące uppz i dwie biogazownie/biokompostownie),

za cały miesiąc kalendarzowy⁶⁰. Z każdej ze wskazanych kontroli sporządzony był protokół, jednak z uwagi na brak zdefiniowanej listy kontrolnej SPIWET wykorzystywano w tym celu wzór „protokołu kontroli – 00” określony przez Głównego Lekarza Weterynarii.

(akta kontroli str. 1142)

W latach 2020-2022 (wg stanu na dzień 31.12.2020-2021 r. i 30.10.2022 r.) łączna kwota należności z tyt. opłat za czynności wykonane przez Inspekcję Weterynaryjną (rozdział 01034, paragraf 0690) wynosiła odpowiednio: 19 369,6 tys. zł, 22 908,8 tys. zł oraz 17 558,6 tys. zł. Należności wymagalne wynosiły zaś odpowiednio: 397,6 tys. zł, 360,1 tys. zł i 350,4 tys. zł, z czego 367,9 tys. zł, 333,4 tys. zł i 333,4 tys. zł to należność dotycząca zakładu w upadłości, którą zgłoszono do masy upadłości (należności od pozostałych podmiotów wynosiły zatem 29,7 tys. zł, 26,7 tys. zł i 17 tys. zł). W PIW opłaty nakładano zgodnie⁶¹ z art. 30 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej⁶². Pracownicy Inspektoratu podejmowali skuteczne czynności egzekucyjne, zgodne z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁶³ i zasadami określonymi w polityce rachunkowości obowiązującej w PIW⁶⁴, dzięki czemu wszystkie nowopowstałe należności objęte badaniem zostały wyegzekwowane. Naliczane były również odsetki za nieopłacenie należności w terminie i koszty upomnień.

(akta kontroli str.1145-1151)

W związku ze zmianą przepisów, które weszły w życie w drugiej połowie 2022 r., dot. sposobu ustalania i wysokości opłat⁶⁵ PLW 5 września 2022 r. wystosował do GLW za pośrednictwem WLW pismo⁶⁶ z prośbą o zajęcie stanowiskach odnośnie 21 zgłoszonych wątpliwości. W piśmie tym jednocześnie wskazano, że ustawa w nowym brzmieniu określa formy i terminy uiszczania opłat za wykonywane czynności, które nie mogą być zastosowane z uwagi na fakt, iż obciążenie opłatami za czynności dokonywane jest na podstawie decyzji administracyjnych, co do których stosowane są odrębne przepisy prawa. Do dnia 15 listopada 2022 r. PLW nie otrzymał odpowiedzi na wskazane pismo.

(akta kontroli str.1152-1155)

W dniu 16 listopada 2018 r. PLW zawarł z PPIS w Łęczycy i PPIS w Kutnie porozumienia ramowe o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze powiatu łęczyckiego i kutnowskiego, które to określały szczegółowe warunki i sposób współdziałania Inspekcji w zakresie sprawowania nadzoru oraz przeprowadzania urzędowych

⁶⁰ Zakład przesłał wskazane dokumenty i zostały one przeanalizowane przez pracownika PIW.

⁶¹ na podstawie badania 15 losowo wybranych spraw.

⁶² Dz. U. z 2013, poz. 388, obowiązujące do dn. 11.08.2022 r.

⁶³ Dz. U. z 2022 r., poz. 479.

⁶⁴ Przyjętej Zarządzeniem nr 1/2018 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie z dnia 20 lutego 2018 r. w sprawie przyjętych zasad polityki rachunkowości w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Kutnie.

⁶⁵ Wprowadzenie zmian do ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1570) oraz zmian przepisów wykonawczych, tj. Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz.U. z 2022. poz. 1672) oraz Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz.U. z 2022 poz.1684).

⁶⁶ Znak PIW.PK.311.53.2022

kontroli i zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta.

(akta kontroli str.999-1016)

W każdym roku objętym kontrolą, obie Inspekcje uzgadniały listy zakładów wspólnie nadzorowanych⁶⁷. Dodatkowo podjęto następujące działania:

- pracownicy obu Inspekcji przekazywali sobie wzajemnie informacje i materiały o uchybieniach stwierdzonych w związku z dokonywaniem urzędowej kontroli żywności, stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia człowieka i bezpieczeństwa żywności i żywienia;
- przy organizowaniu jednoczesnych kontroli pracownicy oby Inspekcji udzielali sobie pomocy dotyczącej jej przeprowadzenia, określając każdorazowo jej szczegółowy zakres i sposób realizacji; przy czym w kontrolowanym okresie wspólną kontrolę przeprowadzono w jednym zakładzie produkcyjnym⁶⁸.

Nie organizowano natomiast wspólnych okresowych spotkań w sprawach dotyczących realizacji zadań z zakresu nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, ani wspólnych szkoleń co było spowodowane stanem pandemii i obłożeniem pracowników PPIS obowiązkami z nią związanymi. Z tego samego powodu też występowały poważne trudności w uzgadnianiu terminów wspólnych kontroli⁶⁹.

(akta kontroli str.1017-1063)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W PIW rejestr wyznaczonych lekarzy weterynarii oraz osób wykonujących czynności pomocnicze na terenie powiatu prowadzono nierzetelnie oraz w sposób niezgodny z wymogami określonymi w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.22.2020 z 5 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczania lekarzy weterynarii do wykonywania czynności urzędowych i osób do wykonywania czynności pomocniczych oraz sposobu prowadzenia listy takich osób (rozdział X pkt 4). I tak: ww. rejestr prowadzony był w jednym zestawieniu, w sytuacji, gdy zgodnie z przywołaną Instrukcją Powiatowy Lekarz Weterynarii winien prowadzić w danym roku odrębny rejestr dla wyznaczonych lekarzy oraz dla osób wyznaczonych do wykonywania czynności pomocniczych. Ponadto, pomimo, iż do wykonywania czynności pomocniczych wyznaczono siedmiu techników weterynarii w zestawieniu podano dane tylko jednego z nich.

(akta kontroli str. 217-222)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że wskazane błędy wynikały z niedostatecznego zapoznania się pracownika ds. kadr i administracji z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii oraz z jego niedopatrzania i braku rzetelności w prowadzeniu rejestrów.

(akta kontroli str. 223-224)

⁶⁷ Na listach tych wskazano pięć podmiotów z powiatu łęczyckiego i 13 z powiatu kutnowskiego.

⁶⁸ Nie wykonywano wspólnego poboru prób i badań laboratoryjnych.

⁶⁹ Z uwagi na fakt, iż przyczyna braku działań w tym obszarze nie była zależna od PIW NIK odstępuje od sformułowania nieprawidłowości w tym zakresie

Pracownik, który do 14 października 2022 r. był Powiatowym Lekarzem Weterynarii stwierdził, że nie wie dlaczego pracownik odpowiedzialny prowadził tylko jeden rejestr jednak zaznaczył, że WIW wiedział, iż w Inspektoracie jest personel pomocniczy i nigdy nie zwrócił uwagi na brak drugiego rejestru.

(akta kontroli str. 1156-1162)

2. Nadzór merytoryczny nad wyznaczonymi lekarzami weterynarii sprawowany był nierzetelnie. I tak:

PLW akceptował miesięczne wykazy wykonywanych czynności osób wyznaczonych do sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badania przedubojowego i poubojowego, oceny mięsa i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju w których lekarze poświadczali nadzór nad ubojem określonej liczby świń pomimo, iż zgodnie z listą obecności nie byli oni wówczas obecni w pracy.

Dodatkowo w dwóch z trzech przypadków we wskazanych wykazach wykonywanych czynności lekarze zamiast godzin rozpoczęcia i zakończenia czynności wpisywali znaki „x”, co było niezgodne z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWbż-500-1/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków w rzeźniach.

Skutkiem opisanej nieprawidłowości była akceptacja rozliczeń lekarzy, z których dla przykładu w styczniu 2022 r. na 70 urzędowych lekarzy sprawujących nadzór nad ubojem przeprowadzonym w jednym zakładzie 23 lekarzy zadeklarowało nadzór nad ubojem 2247 sztuk świń w dzień, a 36 lekarzy podało w rozliczeniu godzin nocnych 1532 świń, choć każdego dnia zakład przyjmował różną liczbę zwierząt.

(akta kontroli str. 225-438)

Były PLW, który pełnił tę funkcję do 14 października 2022 r. wyjaśnił, że obowiązujący system rozliczania lekarzy był kontynuowany od lat i jeszcze poprzedni powiatowi lekarze weterynarii całą pulę świń z danego dnia dzielili na wszystkich lekarzy sprawujących nadzór w danym dniu. Wpisywanie znaku „x” w rozliczeniach wynikało z przyjętego sposobu rozliczania i „*gdyby lekarze wpisywali faktyczne godziny nie wyszłyby sztuki, jakie są im później przypisane*”. Lekarze zgadzali się na taką formę wynagradzania i nie rościli pretensji.

Jednocześnie wyjaśnił, że trudno mu się odnieść do powyższych liczb, gdyż rozliczenia robił lekarz pracujący w zakładzie, który na podstawie dziennych raportów ubojowych sporządzał zestawienia. Wskazał on jednocześnie, że instrukcje GLW nie odnosiły się do tak dużych zakładów i były przez to „*mocno niezyciowe*”, co było prawdopodobnym powodem przyjęcia wskazanych form rozliczania.

(akta kontroli str. 1156-1162)

NIK wskazuje, że pomimo negatywnego zdania byłego PLW na temat obowiązujących wytycznych i instrukcji nie zgłaszał on tego faktu, a samo odmienne zdanie nie zwalniało go z obowiązku przestrzegania wewnętrznych regulacji przyjętych w Inspekcji Weterynaryjnej.

3. W latach objętych kontrolą, sprawozdania z działalności przekazywane do Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii i Urzędu Wojewódzkiego oraz

sprawozdanie z wykonania budżetu zadaniowego⁷⁰ sporządzano nierzetelnie tj. wskazano w nich rozbieżne dane. I tak:

- w 2021 r. suma świadectw zdrowia dla eksportu i w handlu wspólnotowym według sprawozdania przekazanego do Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii wynosiła 33, podczas gdy w budżecie zadaniowym wskazano 26;
- w 2021 r. w zakresie kontroli zakładów zatwierdzonych do WIW sprawozdano 256 kontrole, do Wojewody Łódzkiego sprawozdano 60 planowanych kontroli oraz 386 kontroli, jako sumę kontroli planowanych i doraźnych, zaś według budżetu zadaniowego było to łącznie 364 kontroli;
- kontroli bioasekuracji w 2020 r. w sprawozdaniu do WIW podano 534 kontrole, a w budżecie zadaniowym wskazano 631, natomiast w 2021 r. analogicznie 715 i 717 kontroli;
- badań urzędowych w 2020 r. do WIW sprawozdano 820, do Wojewody 978, a w budżecie zadaniowym wskazano 820; natomiast w 2021 r. analogicznie 1438, 1400 i 1442 badań;
- w 2021 r. kontrole pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego - do WIW podano je w liczbie 148, do Wojewody 75 planowanych i 147 jako sumę planowych i doraźnych, a w budżecie zadaniowym 137 kontroli.

(akta kontroli str. 470, 496-708)

PLW, który objął stanowisko z dniem 17 października 2022 r. wyjaśnił, że wskazane różnice były skutkiem błędów pracowników i omyłek pisarskich.

(akta kontroli str. 912-919)

Były PLW, który pełnił funkcję do 14 października 2022 r. wyjaśnił, natomiast, że sprawozdania nie są ujednoczone i każde z nich wymagało innych danych. Wskazał też, że sprawozdania co roku robiła inna osoba z zespołu bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji i stąd możliwe były pomyłki.

(akta kontroli str. 1156-1162)

4. W przypadku powiadomienia informacyjnego RASFF 1002/01/2022 informację do WIW przesłano po 74 godzinach od otrzymania wyników badań, w sytuacji gdy zgodnie z zasadami przesyłania informacji określonymi w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWbż-500-1/12 z dnia 19 stycznia 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu działania krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach powiadomienia należy przysyłać do jednostki nadrzędnej bez zbędnej zwłoki po ich uzyskaniu, nie później niż w czasie 48h po otrzymaniu informacji o zagrożeniu.

(akta kontroli str. 745-765)

Pracownik odpowiedzialny za przesłanie powiadomienia do WIW wyjaśnił, że otrzymał on polecenie od PLW, aby dokumenty wysłać dopiero po otrzymaniu list dystrybucyjnych, a te zakład przekazał z opóźnieniem.

(akta kontroli str. 912-919)

⁷⁰ Dalej: budżet zadaniowy.

Były PLW, który pełnił tę funkcję do 14 października 2022 r. wyjaśnił, że przyczyną opóźnienia było zbyt późne przekazanie list dystrybucyjnych przez zakład i nie pamięta, czy podjął działania wobec zakładu w związku z utrudnianiem przez niego działalności organu.

(akta kontroli str. 1156-1162)

NIK wskazuje, że przedmiotem powiadomienia RASFF było stwierdzenie obecności pałeczek Salmonelli w skórkach z szyjek drobiowych i na dzień otrzymania wyników badań, tj. 12 września 2022 r. 1 638 kg asortymentu o nazwie: „kk szyja” miało jeszcze ważny termin przydatności (do 14 września 2022 r.), a mięso zostało przesłane do sieci marketów, gdzie mogło jeszcze być w sprzedaży. Dodatkowo do zakładu przetwórczego przesłano 35 269,5 kg asortymentu o nazwie „kk mdom⁷¹”, którego przydatności upływał 3 grudnia 2022 r. PIW nie posiadał wiedzy czy zakład podjął działania w celu wycofania produktu lub też, że wskazany asortyment znajdujący się w marketach został sprzedany. Na potrzeby kontroli NIK pracownik PIW ustalił, że sieć marketów nie została poinformowana przez zakład o konieczności wycofania produktu.

Zdaniem NIK opóźnienie w działaniu PIW nie gwarantowało ochrony konsumentów przed zakupem produktu mogącego stanowić zagrożenie dla ich zdrowia.

(akta kontroli str. 751-752, 1163)

5. W przypadku powiadomień alarmowych RASFF: 1002/1/2021, 1002/2/2021, 1002/3/2021 i 1002/4/2021 pomimo wszczęcia w dniu 5 i 30 marca 2021 r.⁷² na podstawie art. 61 § 1 i 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, postępowań administracyjnych w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (zgodnie z § 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenie przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego⁷³) i zawiadomieniu podmiotu o zakończeniu postępowań dowodowych⁷⁴, PLW do dnia zakończenia kontroli NIK nie wydał decyzji merytorycznej we wskazanych sprawach, tj. decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej lub umorzenia postępowania. W wyniku powyższego w ww. postępowaniach przekroczone zostały terminy załatwienia sprawy określone w treści art. 35 k.p.a. Zgodnie z ww. przepisem, organ administracji publicznej załatwia sprawę bez zbędnej zwłoki (art. 35 § 1) przez wydanie decyzji (art. 104 § 1), przy czym niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ (art. 35 § 2), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3). Dodatkowo w żadnym z ww. postępowań organ, z naruszeniem art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego nie zawiadomił strony o niezakończonym postępowaniu w terminie,

⁷¹ Mięso drobiowe odkostnione mechanicznie.

⁷² Pisma znak: PIW.PH.536.5.4.2021, PIW.PH.536.6.3.2021 i PIW.PH.536.11.5.2021.

⁷³ za niespełnienie wymagań określonych w rozporządzeniu (WE) nr 852/2004 w załączniku II w rozdziale IV, VI, VII lub X wysokość kary wynosi od 5000 zł do 33 000 zł.

⁷⁴ Pisma znak: PIW.PH.536.5.5.2021 i PIW.PH.536.6.4.2021 z dnia 9 kwietnia 2021 r.; PIW.PH.536.11.10.2021 z dnia 12 lipca 2021 r.

z podaniem przyczyny zwłoki i wskazaniem nowego terminu jej załatwienia oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str. 717-744)

Pracownik, który do 14 października 2022 r. był Powiatowym Lekarzem Weterynarii stwierdził, że ciągła rotacja pracowników, braki kadrowe i mało doświadczona kadra oraz nadmiar obowiązków i duża liczba nakładanych obowiązków sprawiły, że nie dopilnował on terminu załatwienia wskazanych spraw.

(akta kontroli str. 1156-1162)

6. W przypadku powiadomienia alarmowego RASFF 1002/06/2021, dotyczącego stwierdzenia pałeczek Salmonelli w skórkach z szyjek drobiowych, pomimo polecenia przeprowadzenia kontroli sprawdzającej wydanego przez PLW urzędowym lekarzom weterynarii kontrola ta nie została zrealizowana, co było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 723-744)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że nieprzeprowadzenie wskazanej kontroli było efektem przeoczenia w związku z brakami kadrowymi.

(akta kontroli str. 912-919)

Były PLW wyjaśnił, że przyczyną było zaniedbanie pracownika nadzorującego, prowadzącego daną sprawę.

(akta kontroli str. 1156-1162)

7. W przypadku dwóch decyzji nakazujących wykonywanie urzędowych czynności koniecznych do likwidacji zagrożenia wystąpienia i rozprzestrzenienia się wysoce zjadliwej grypy ptaków, wydanych w 2020 r. na podstawie art. 18 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej nie określono czasu wykonywania tychże czynności⁷⁵, w sytuacji gdy zgodnie z art. 18 ust. 5 ww. decyzja, o stwarza obowiązek wykonywania czynności na okres do 3 miesięcy w miejscu określonym w decyzji. Tym samym, w decyzji tej winien być określony konkretny czasookres, w jakim czynności te będą wykonywane.

(akta kontroli str. 826-831)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że przyczyną zaistnienia wskazanej nieprawidłowości był błąd pracownika, który wydawał wskazane decyzje z upoważnienia Powiatowego Lekarza Weterynarii (podczas jego nieobecności).

(akta kontroli str. 832)

8. W 2020 r. w Inspektoracie zaakceptowano rozliczenia dwóch urzędowych lekarzy weterynarii, w których wskazali oni wizyty w miejscowościach, które nie zostały wyszczególnione w decyzjach nakazujących im, zgodnie z art. 18 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, podjęcie działań koniecznych do likwidacji zagrożenia wystąpienia i rozprzestrzenienia się wysoce zjadliwej grypy, co było

⁷⁵ Decyzje Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kutnie nr PIW-PLW-0121/121/1/2020 i PIW-PLW-0121/120/1/2020 z dnia 17 stycznia 2020 r.

działaniem nierzetelnym i niegospodarnym. Konsekwencją tego naruszenia był nienależne wypłacenie wskazanym lekarzom kwoty 123 zł.

(akta kontroli str. 833-838)

Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że pracownik akceptujący pod względem merytorycznym wskazane rozliczenia opierał się na rozporządzeniu Wojewody Łódzkiego nr 2/2021 z dnia 9 marca 2021 r. (Dz. U. 2021, poz. 1087) nie mając wglądu w decyzje wystawione przez poprzedniego PLW, które to przechowywał pracownik ds. kadr.

(akta kontroli str. 839)

Były PLW wyjaśnił, że nie miał sygnałów o tym, że pracownicy nie mieli wglądu w decyzje i w jego ocenie mogło dojść do błędnej komunikacji między nimi. Jednocześnie dodał, że przy ogromie zadań nie miał on czasu by zapoznawać się z każdym dokumentem, a zbyt mocna kontrola mogła być też źle odebrana przez pracowników. Akceptując przelewy, co do zasady opierał się na pracownikach, którzy weryfikowali dokumenty przed wypłatą pod względem merytorycznym i księgowym.

(akta kontroli str. 1156-1162)

9. Powiatowy Lekarz Weterynarii w związku ze stwierdzeniem przypadku prowadzenia działalności dotyczącej produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego bez uzyskania wpisu do rejestru zakładów pomimo wszczęcia w dniu 31 stycznia 2022 r.⁷⁶ na podstawie art. 61 § 1 i 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (zgodnie z § 1 pkt 3 i 6 rozporządzenia w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenie przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego⁷⁷) i zawiadomieniu podmiotu o zakończeniu postępowania dowodowego⁷⁸, do dnia zakończenia kontroli NIK nie wydał decyzji merytorycznej we wskazanej sprawie, tj. decyzji dot. wymierzenia kary pieniężnej lub umorzenia postępowania. W wyniku powyższego w ww. postępowaniu przekroczony został termin załatwienia sprawy określony w treści art. 35 k.p.a. Zgodnie z ww. przepisem, organ administracji publicznej załatwia sprawę bez zbędnej zwłoki (art. 35 § 1) przez wydanie decyzji (art. 104 § 1), przy czym niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ (art. 35 § 2), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3). Dodatkowo w żadnym z ww. postępowań organ, z naruszeniem art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego nie zawiadomił strony o niezakończeniu sprawy w terminie, z podaniem przyczyny zwłoki i wskazaniem nowego terminu jej załatwienia oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str. 942-945)

⁷⁶ Pismo znak: PIW.PH.531.02.03.2022.

⁷⁷ przedsiębiorca prowadzący działalność bez uzyskania wskazanego wpisu podlega karze pieniężnej od 200 zł do 5 000 zł (§ 1 pkt 3 lit. b) i od 200 zł do 1 000 zł (§ 1 pkt 6)

⁷⁸ Pismo znak: PIW.PH.531.02.04.2022 z dnia 1 marca 2022 r.

Pracownik, który we wskazanym okresie był Powiatowym Lekarzem Weterynarii wyjaśnił, że w jego ocenie sytuacja ta wynikała z zaniedbania pracownika

prowadzącego sprawę, który nie przygotował mu decyzji. On sam, z uwagi na dużą liczbę spraw nie był w stanie pamiętać i pilnować wszystkich.

(akta kontroli str. 1156-1162)

10. W okresie objętym kontrolą, w siedmiu przypadkach, pomimo wykonywania przez pracowników Inspektoratu obowiązków służbowych (pobór próbek od padłych dzików w celu eliminacji ewentualnego ryzyka wystąpienia ASF) w niedziele i święta (dwa dni w 2020 r., dwa w 2021 r. i trzy w 2022 r.), pracownicy ci, nie otrzymali z tego tytułu innego dnia wolnego od pracy, co było co było niezgodne z art. 97 ust. 8 ustawy o służbie cywilnej.

(akta kontroli str. 1066-1067)

Były Powiatowy Lekarz Weterynarii wyjaśnił, że w Inspektoracie funkcjonował rejestr godzin nadliczbowych, gdzie pracownicy wpisywali faktycznie wykonywaną pracę w godzinach nadliczbowych. Nie było przypadków by komuś odmówił odbioru nadgodzin w sytuacji, gdy wykonywał czynności na jego poleceni. Zdarzało się natomiast, że pracownicy o fakcie pobrania prób w niedzielę informowali go w poniedziałek po fakcie i nie wykonywali pracy w dzień wolny na jego zlecenie.

(akta kontroli str. 1156-1162)

Pracownicy, którzy podejmowali pracę w dni wolne wyjaśnili, że działali w oparciu o ustne polecenie PLW wydane wszystkim pracownikom zespołu do spraw zdrowia i ochrony zwierząt na okoliczność konieczności poboru prób w dni wolne. Jeśli natomiast chodzi o rejestr nadgodzin nie był on przez nich uzupełniany, po tym, gdy PLW nie zaakceptował wcześniej dokonanych wpisów i stwierdził, że mają zadaniowy czas pracy i pobranie próbek od dzika jest wpisane w charakter ich pracy.

(akta kontroli str. 1070-1074)

11. W okresie objętym kontrolą, w planie pracy PIW w przypadku 15 rzeźni, zakładów rozbioru mięsa czerwonego, białego, ryb, jaj (odpowiednio sześciu w 2020 r., pięciu w 2021 r. i czterech w 2022 r.) zaplanowano jedną kontrolę dot. uppz na rok, w sytuacji gdy zgodnie wytycznymi dotyczącymi częstotliwości kontroli tychże podmiotów zawartymi w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.12.2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie procedur obowiązujących przy nadzorze i kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych przez podmioty sektora utylizacyjnego oraz zasad postępowania organów Inspekcji weterynaryjnej w zakresie potwierdzania przesyłek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych w systemie TRACES, powinny być one kontrolowane minimum dwa razy w roku.

(akta kontroli str. 1144)

Pracownik, który we wskazanym okresie był Powiatowym Lekarzem Weterynarii wyjaśnił, że w latach 2020-2022 była ciągła rotacja na stanowisku inspektora ds. pasz i utylizacji, a to ten pracownik odpowiadał za sporządzenie planu kontroli w zakresie uppz. Dodał, że jego przeoczeniem było zaakceptowanie planu,

w którym częstotliwość kontroli nie spełniała wymagań określonych w przywołanej instrukcji.

(akta kontroli str. 1156-1162)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na konieczność podjęcia działań zmierzających do zagwarantowania prawidłowej i rzetelnej realizacji zadań dotyczących wydawania decyzji (tu szczególnie w zakresie kompletności decyzji oraz dochowywania terminów), jak również kontroli merytorycznej dokumentów wytwarzanych na podstawie tychże decyzji.
- Wnioski
1. Wdrożenie rozwiązań pozwalających na skuteczne i rzetelne sprawowanie nadzoru merytorycznego nad pracownikami Inspektoratu i urzędowymi lekarzami weterynarii.
  2. Przyjęcie zasad/wytocznych dot. sporządzania rocznych sprawozdań, w celu ich ujednoczenia i rzetelnego sporządzenia.
  3. Zobowiązanie urzędowych lekarzy weterynarii oraz pracowników Inspektoratu do sporządzania dokumentacji finansowej oraz merytorycznej zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi i Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWbż-500-1/2013 z dnia 3 kwietnia 2013 r. w sprawie nadzoru nad ubojem świń, bydła, kur lub kurcząt i indyków w rzeźniach.
  4. Zobowiązanie pracowników PIW do realizacji działań – po powzięciu informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych – zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w Instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWbż-500-1/12 z dnia 19 stycznia 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu działania krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

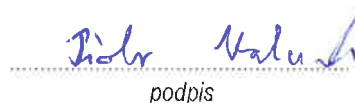
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 13 grudnia 2022 r.

Kontroler
Renata Cynamon
Doradca ekonomiczny

Cynamon
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

Piotr Walczak
podpis

